

ÁKÆRA

Saksóknari við embætti sérstaks saksóknara samkvæmt lögum nr. 135/2008
gjörir kunnugt:

Að höfða ber sakamál fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur á hendur

Hreiðari Má Sigurðssyni, kt. 191170-5719, með lögheimili í Lúxemborg,
Sigurði Einarssyni, kt. 190960-2269, með lögheimili í Bretlandi, og
Magnúsi Guðmundssyni, kt. 110470-4019, með lögheimili í Lúxemborg,

fyrir eftirtalin brot gegn almennum hegningarlögum:

I

A

Á hendur ákærðu Hreiðari Má, þáverandi forstjóra Kaupþings banka hf., kt. 560882-0419, og Sigurði, þáverandi starfandi stjórnarformanni bankans, fyrir umboðssvik, með því að hafa 29. ágúst 2008 í sameiningu misnotað aðstöðu sína hjá Kaupþingi banka hf. og stefnt fé bankans í verulega hættu þegar þeir fóru út fyrir heimildir til lánveitinga og létu bankann veita þremur félögum með takmarkaðri ábyrgð, sem skráð voru á Bresku Jómfrúreyjum, eftirfarandi peningamarkaðslán án trygginga, án þess að lánshæfi félaganna væri metið og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærra lánanefnda bankans. Nánar tiltekið:

- i) Fyrir að hafa látið bankann veita Charbon Capital Ltd., félagi í eigu Antonios Yerolemou, 41,6 milljóna evra lán en félagið var þá með neikvæða eiginfjárstöðu.
- ii) Fyrir að hafa látið bankann veita Holly Beach S.A., félagi í eigu Skúla Þorvaldssonar, 46,8 milljóna evra lán en félagið var þá með neikvæða eiginfjárstöðu.
- iii) Fyrir að hafa látið bankann veita Trenvis Ltd., félagi í eigu Kevin Stanford og Karen Millen, 41,6 milljóna evra lán.

Samtals voru umrædd peningamarkaðslán að upphæð 130 milljónir evra og voru þau veitt til að félögin gætu gert upp lán sem þau höfðu fengið 7. ágúst 2008 frá Kaupthing Bank Luxembourg S.A. Þau lán höfðu verið notuð sem eiginfjárfamlög félaganna í félagini Chesterfield United Inc., sem lagði umrædda fjármuni inn á reikning hjá Deutsche Bank, Lundúnnum. Hafði 125 milljónum evra af þeim fjármunum verið varið til að greiða fyrir svonefnt CLN (e. Credit Linked Notes), eða lánshæfistengt skuldabréf, sem tengt var skuldatryggingarálagi Kaupþings banka hf. og 5 milljónum evra verið varið í þóknun til Deutsche Bank.

Lán Kaupþings banka hf. til Charbon Capital Ltd., Holly Beach S.A. og Trenvis Ltd. 29. ágúst 2008 voru framlengd tvívar, fyrst 19. september til 30. september 2008 og síðan 30. september

til 13. október 2008. Þau hafa ekki verið greidd til baka og verður lánsféoð að teljast Kaupþingi banka hf. glatað.

B

Á hendur ákærða Magnúsi, þáverandi framkvæmdastjóra Kaupthing Bank Luxembourg S.A., fyrir hlutdeild í umboðssvikum meðákærðu Hreiðars Más og Sigurðar, með því að hafa ásamt meðákærðu lagt á ráðin um umræddar lánveitingar Kaupþings banka hf. og hvatt til að lánin yrðu veitt af hálfu Kaupþings banka hf. til að greiða upp lán Kaupþing Bank Luxembourg S.A. til félaganna þótt honum hlyti að vera ljóst að meðákærðu Hreiðar Má og Sigurð brast heimild til lánveitinganna og að lánin voru veitt án nokkurra trygginga svo veruleg fjártjónshætta hlaust af fyrir Kaupþing banka hf. Með þessu var tjónshættu Kaupthing Bank Luxembourg S.A. vegna lánanna komið yfir á Kaupþing banka hf. Gat ákærða ekki dulist, í ljósi aðdraganda lánveitinganna og allra aðstæðna, að féð var greitt úr sjóðum Kaupþings banka hf. með ólögmætum hætti.

II

A

Á hendur ákærðu Hreiðari Má og Sigurði fyrir umboðssvik, með því að hafa í sameiningu misnotað aðstöðu sína hjá Kaupþingi banka hf. og stefnt fé bankans í verulega hættu þegar þeir fóru út fyrir heimildir til lánveitinga í september og október 2008 og létu bankann veita Chesterfield United Inc., félagi með takmarkaðri ábyrgð, skráðu á Bresku Jómfrúreyjum, þrjú peningamarkaðslán án trygginga, án þess að lánshæfi félagsins væri metið og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærrar lánanefndar. Nánar tiltekið:

- i) Fyrir að hafa látið Kaupþing banka hf. veita Chesterfield United Inc. 50 milljóna evra peningamarkaðslán 22. september 2008 sem lagt var inn á reikning félagsins hjá Kaupthing Bank Luxembourg S.A. Lánið var á gjalddaga 30. september 2008 og var framlengt þann dag til 13. október 2008.
- ii) Fyrir að hafa látið Kaupþing banka hf. veita Chesterfield United Inc. 50 milljóna evra peningamarkaðslán 29. september 2008. Lánið var á gjalddaga 6. október 2008.
- iii) Fyrir að hafa látið Kaupþing banka hf. veita Chesterfield United Inc. 25 milljóna evra peningamarkaðslán 7. október 2008. Lánið var á gjalddaga 13. október 2008.

Samtals voru umrædd peningamarkaðslán að upphæð 125 milljónir evra og var þeim varið til að greiða viðbótarfjárfamlag sem Deutsche Bank, Lundúnum, kallaði eftir með veðköllum á grundvelli skilmála CLN, lánshæfistengds skuldabréfs sem félagið hafði keypt af bankanum, sbr. I. kafla. Eina eign Chesterfield var lánshæfistengda skuldabréfið.

Lánin hafa ekki verið greidd til baka og verður lánsféoð að teljast Kaupþingi banka hf. glatað.

B

Á hendur ákærða Magnúsi, fyrir hlutdeild í umboðssvikum meðákærðu Hreiðars Más og Sigurðar, sem lýst er í liðum i) og ii), með því að hafa ásamt meðákærðu lagt á ráðin um umræddar lánveitingar Kaupþings banka hf. og hvatt til að lánin yrðu veitt af hálfu bankans til

að Chesterfield gæti greitt viðbótarfjárfamlög sem Deutsche Bank, Lundúnum, kallaði eftir með veðköllum, og hafa haft milligöngu um veitingu lánanna og ráðstöfun þeirra til Deutsche Bank, Lundúnum, þótt honum hlyti að vera ljóst að meðákærðu Hreiðar Má og Sigurð brast heimild til lánveitinganna og að lánin voru veitt án nokkurra trygginga svo veruleg fjártjónshætta hlaust af fyrir Kaupþing banka hf. Gat ákærða ekki dulist, í ljósi aðdraganda lánveitinganna og allra aðstæðna, að féð var greitt úr sjóðum Kaupþings banka hf. með ólögmætum hætti.

III

A

Á hendur ákærðu Hreiðari Má og Sigurði fyrir umboðssvik, með því að hafa 12. september 2008 í sameiningu misnotað aðstöðu sína hjá Kaupþingi banka hf. og stefnt fé bankans í verulega hættu þegar þeir fóru út fyrir heimildir til lánveitinga og létu bankann veita Harlow Equities S.A., eignalausu félagi með takmarkaðri ábyrgð í eigu Ólafs Ólafssonar, sem skráð var á Bresku Jómfrúreyjum, peningamarkaðslán að upphæð 130 milljónir evra, án trygginga, án þess að lánshæfi félagsins væri metið og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærra lánanefnda. Lánsfjárhæðin var lögð inn á reikning félagsins hjá Kaupthing Bank Luxembourg S.A. og var megnið af fjárhæðinni, 128.625.000 evrur, fært sama dag sem eiginfjárfamlag Harlow Equities S.A. inn í dótturfélagið Partridge Management Group S.A. sem samdægurs lagði þá upphæð inn á reikning hjá Deutsche Bank, Lundúnum. Þar af var 125 milljónum evra varið til að greiða fyrir CLN, lánshæfistengt skuldabréf, sem tengt var skuldatryggingarálagi Kaupþings banka hf. og 3.625.000 evrum varið til greiðslu þóknunar til bankans.

Lánið var á gjalddaga 26. september 2008 og var framlengt þann dag til 13. október 2008. Það hefur ekki verið greitt og verður lánsféð að teljast Kaupþingi banka hf. glatað.

B

Á hendur ákærða Magnúsi, fyrir hlutdeild í umboðssvikum meðákærðu Hreiðars Más og Sigurðar, með því að hafa ásamt meðákærðu lagt á ráðin um umrædda lánveitingu Kaupþings banka hf., haft milligöngu um hana, og hvatt til að lánið yrðu veitt af hálfu Kaupþings banka hf., þótt honum hlyti að vera ljóst að meðákærðu Hreiðar Má og Sigurð brast heimild til lánveitingarinnar og að lánið var veitt án nokkurra trygginga svo veruleg fjártjónshætta hlaust af fyrir Kaupþing banka hf. Gat ákærða ekki dulist, í ljósi aðdraganda lánveitingarinnar og allra aðstæðna, að féð var greitt úr sjóðum Kaupþings banka hf. með ólögmætum hætti.

IV

A

Á hendur ákærðu Hreiðari Má og Sigurði fyrir umboðssvik, með því að hafa í sameiningu misnotað aðstöðu sína hjá Kaupþingi banka hf. og stefnt fé bankans í verulega hættu þegar þeir fóru út fyrir heimildir til lánveitinga í september og október 2008 og létu bankann veita Partridge Management Group S.A., félagi með takmarkaðri ábyrgð, skráðu á Bresku

Jómfrúreyjum, þrjú peningamarkaðslán án trygginga, án þess að lánshæfi félagsins væri metið og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærrar lánanefndar. Nánar tiltekið:

- i) Fyrir að hafa látið Kaupþing banka hf. veita Partridge Management Group S.A. 50 milljóna evra peningamarkaðslán 22. september 2008 sem lagt var inn á reikning félagsins hjá Kaupthing Bank Luxembourg S.A. Lánið var á gjalddaga 30. september 2008 og var framlengt þann dag til 13. október 2008.
- ii) Fyrir að hafa látið Kaupþing banka hf. veita Partridge Management Group S.A. 50 milljóna evra peningamarkaðslán 3. október 2008. Lánið var á gjalddaga 13. október 2008.
- iii) Fyrir að hafa látið Kaupþing banka hf. veita Partridge Management Group S.A. 25 milljóna evra peningamarkaðslán 7. október 2008. Lánið var á gjalddaga 13. október 2008.

Samtals voru umrædd peningamarkaðslán að upphæð 125 milljónir evra. Þeim var varið til að fjármagna greiðslur til Deutsche Bank, Lundúnum, í tengslum við CLN viðskipti. Eina eign Partridge Management Group S.A., frá 2. október 2008, var lánshæfistengt skuldabréf.

Lánin hafa ekki verið greidd til baka og verður lánsféoð að teljast Kaupþingi banka hf. glatað.

B

Á hendur ákærða Magnúsi, fyrir hlutdeild í umboðssvikum meðákærðu Hreiðars Más og Sigurðar, sem lýst er í liðum i) og ii), með því að hafa ásamt meðákærðu lagt á ráðin um umræddar lánveitingar Kaupþings banka hf. og hvatt til að lánin yrðu veitt af hálfu bankans til að Partridge gæti fjármagnað greiðslur til Deutsche Bank, Lundúnum, í tengslum við CLN viðskipti, og hafa haft milligöngu um veitingu lánanna og ráðstöfun þeirra til Deutsche Bank, Lundúnum, þótt honum hlyti að vera ljóst að meðákærðu Hreiðar Má og Sigurð brast heimild til lánveitinganna og að lánin voru veitt án nokkurra trygginga svo veruleg fjártjónshætta hlaust af fyrir Kaupþing banka hf. Gat ákærða ekki dulist, í ljósi aðdraganda lánveitinganna og allra aðstæðna, að féð var greitt úr sjóðum Kaupþings banka hf. með ólögmætum hætti.

V

Brot ákærðu Hreiðars Más og Sigurðar teljast varða við 249. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19/1940.

Brot ákærða Magnúsar teljast varða við 249. gr., sbr. 1. mgr. 22. gr. almennra hegningarlaga, nr. 19/1940.

VI

Þess er krafist að ákærðu verði dæmdir til refsingar og til greiðslu alls sakarkostnaðar.

Röksemadir sem málsóknin er byggð á, sbr. d-lið 1. mgr. 152. gr. laga um meðferð sakamála, nr. 88/2008.

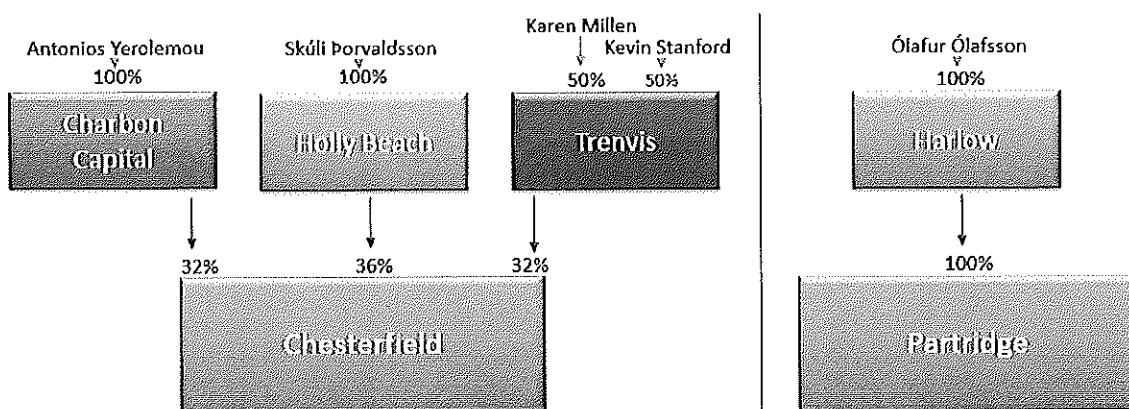
1 Aðkoma ákærðu að rekstri Kaupþings banka hf.

Í ágúst, september og framan af október 2008 var ákærði Hreiðar Már forstjóri Kaupþings banka hf. (hér eftir Kaupþing hf.) og átti sæti í lánanefnd stjórnar (BCC) og lánanefnd samstæðu (GCC), ákærði Sigurður var starfandi stjórnarformaður Kaupþings hf. og formaður lánanefndar stjórnar bankans (BCC) og ákærði Magnús var framkvæmdastjóri Kaupthing Bank Luxembourg S.A. (hér eftir Kaupþing Lúxemborg).

2 Aðdragandi lánveitinganna

2.1 Viðskipti Chesterfield og Partridge með lánshæfistengd skuldabréf, CLN

Að baki lánveitingunum sem ákært er fyrir lágu viðskipti með svonefnd lánshæfistengd skuldabréf eða CLN (e. Credit Linked Notes) sem tengd voru skuldatryggingarálagi (e. CDS (Credit Default Swap) spread) Kaupþings hf. og Deutsche Bank gaf út. Annars vegar voru viðskipti félagsins Chesterfield United Inc. (hér eftir Chesterfield) og Deutsche Bank, Lundúnnum (hér eftir Deutsche Bank), sbr. I. og II. kafla ákæru og hins vegar viðskipti félagsins Partridge Management Group S.A. (hér eftir Partridge) og Deutsche Bank, sbr. III. og IV. kafla ákæru. Félögin Chesterfield og Partridge voru bæði skráð á Bresku Jómfrúreyjum og sérstaklega sett á laggirnar til að eiga viðskipti með CLN, lánshæfistengd skuldabréf sem tengd voru skuldatryggingarálagi Kaupþings hf. Viðskiptin voru sambærileg að flestu leyti. Viðskipti Chesterfield áttu sér stað í ágúst 2008 en viðskipti Partridge í september sama ár. Eignarhaldsfelög Chesterfield voru þrjú, þ.e. Charbon Capital Ltd., Holly Beach S.A. og Trenvis Ltd., (hér eftir Charbon Capital, Holly Beach og Trenvis) og raunverulegir eigendur (e. beneficial owners) þeirra voru fjórir, þ.e. Antonios Yerolemou, Skúli Þorvaldsson, Kevin Stanford og Karen Millen. Eiginfárframlag Charbon Capital samsvaraði 32% eignarhlut í Chesterfield, hlutur Holly Beach var 36% og hlutur Trenvis var 32%. Eignarhaldsfélag Partridge var eitt, þ.e. Harlow Equities S.A. (hér eftir Harlow) og það var í eigu eins raunverulegs eiganda, Ólafs Ólafssonar.

Ákærði Magnús hafði samband að fyrra bragði við raunverulega og lagalega eigendur eignarhaldsfélaga Chesterfield og bauð þeim að taka þátt í viðskiptunum. Raunverulegur eigandi eignarhaldsfélags Partridge, hafði aftur á móti sjálfur frumkvæði að viðskiptunum eða fulltrúi hans. Ákærði Magnús útvegaði þau eignarhaldsfelög sem þurfti og dótturfélöginn sem áttu í viðskiptunum við Deutsche Bank. Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður létu Kaupþing hf. lána eignarhaldsfélögum Chesterfield og eignarhaldsfélagi Partridge samtals 260 milljónir evra. Eignarhaldsfelög Chesterfield notuðu lánsféð, 130 milljónir evra, til að gera upp brúarlán, sömu fjárhæðar, sem þau höfðu fengið hjá Kaupþingi Lúxemborg og lagt inn í Chesterfield og

sem Chesterfield hafði notað til CLN viðskiptanna, þ.e. fjárfest í lánshæfistengdu skuldabréfi, CLN hjá Deutsche Bank fyrir 125 milljónir evra og greitt 5 milljónir evra í þóknun til þýska bankans, sbr. I. kafla. Harlow, eignarhaldsfélag Partridge lagði lánsféð, 130 milljónir evra til Partridge sem fjárfesti í lánshæfistengdu skuldabréfi, CLN hjá Deutsche Bank fyrir 125 milljónir evra og greiddi 3,625 milljónir evra í þóknun, sbr. III. kafla.

Lánshæfistengdu skuldabréfin, CLN voru í báðum tilvikum tvöfalt skuldsett eða tvöfalt voguð (e. two times leveraged) sem þýddi að Deutsche Bank tók í upphafi áhættu á móti félögunum Chesterfield og Partridge, eða í raun Kaupþingi hf., eins og nánar verður skýrt í kafla 2.2. Samkvæmt skilmálum lánshæfistengdu skuldabréfanna gat Deutsche Bank hins vegar kallað eftir viðbótarfjárfamlögum frá félögunum Chesterfield og Partridge, sem áttu lánshæfistengdu skuldabréfin, allt að 125 milljónum evra í hvoru tilviki, ef skuldatryggingarálag Kaupþings hf. hækkaði upp fyrir tiltekin mörk. Þróun skuldatryggingarálagsins varð með þeim hætti eftir miðjan september 2008 að Deutsche Bank kallaði eftir viðbótarfjárfamlögum frá báðum félögum. Hvorki eignarhaldsfélög Chesterfield og Partridge, né raunverulegir eigendur þeirra, voru krafðir um fjárfamlög vegna veðkallanna eða beðnir um að samþykkja lántöku vegna þeirra. Þess í stað létu ákærðu Hreiðar Már og Sigurður Kaupþing hf. lána Chesterfield og Partridge samtals 250 milljónir evra án nokkurra trygginga svo félögin gætu mætt þessum veðköllum frá Deutsche Bank, sbr. kafla II. og IV. Þegar þarna var komið sögu hafði lausafjáragjaldleysisstaða Kaupþings hf. versnað til muna. Síðustu veðköllunum var mætt 7. október 2008, daginn eftir að Seðlabanki Íslands veitti bankanum svonefnt neyðarlán að fjárhæð 500 milljónir evra.

Þegar upp var staðið hafði Kaupþing hf. lánað Chesterfield og Partridge og eignarhaldsfélögum þeirra samanlagt 510 milljónir evra vegna CLN viðskiptanna, þ.e. tvisvar sinnum 130 milljónir evra vegna upphaflegra innborgana vegna lánshæfistengdu skuldabréfanna og tvisvar sinnum 125 milljónir evra vegna veðkalla frá Deutsche Bank. Það jafngilti nærri 70 milljörðum króna miðað við gengi evru 7. október 2008.

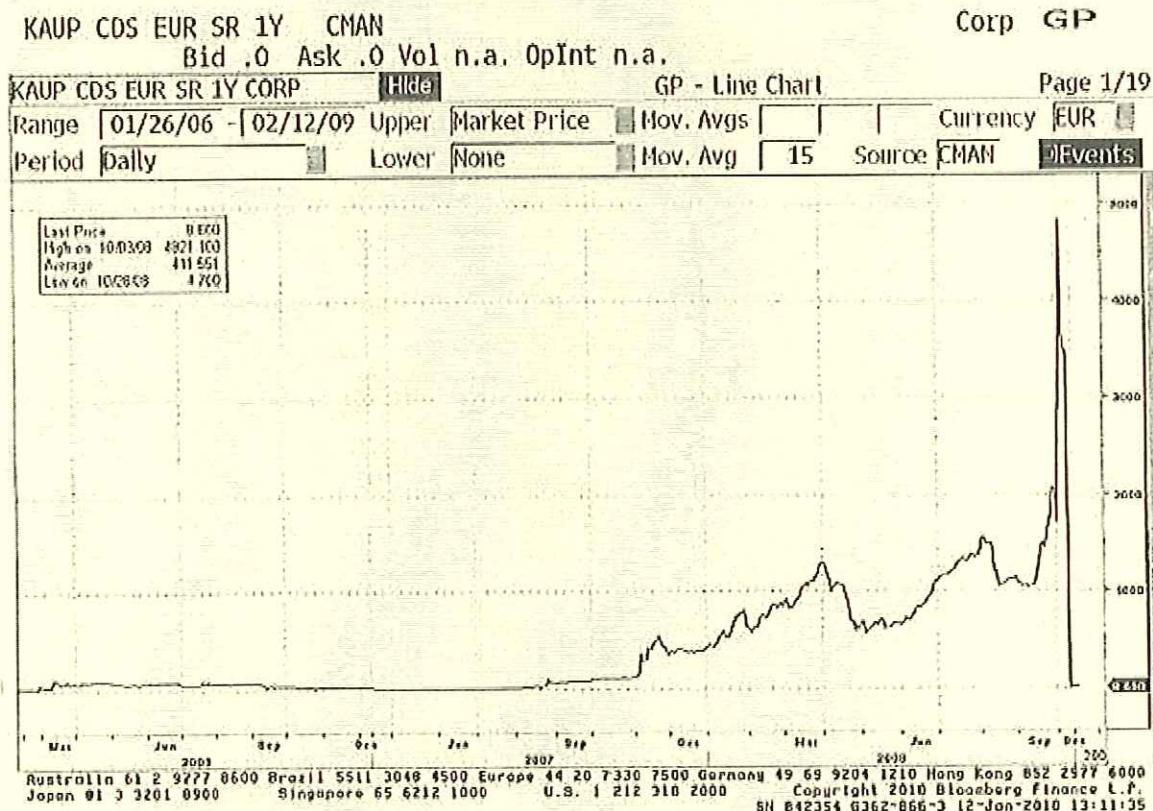
2.2 Lánshæfistengd skuldabréf, CLN og skuldatryggingar, CDS

Skuldatryggingarálag á skuldabréf gefur vísbendingu um hversu miklar líkur markaðurinn telur vera á greiðsluþrotri útgefanda viðkomandi skuldabréfa. Eftir því sem skuldatryggingarálagið er hærra því meiri líkur eru taldar á greiðsluþrotri. Skuldatryggingarálagið hefur síðan bein áhrif á afföll af skuldabréfum en afföllin eru því meiri sem skuldatryggingarálagið er hærra. Skuldatryggingarálag hefur einnig marktæk áhrif á fjármögnunarkosti útgefenda skuldabréfa, s.s. banka, því skuldabréfaútgáfa verður að jafnaði óhagkvæmari og lánshæfismat verra eftir því sem skuldatryggingarálagið er hærra. Því verður fjármögnun útgefanda kostnaðarsamari eftir því sem skuldatryggingarálag hækkar.

Eigendur skuldabréfa geta tryggt sig gegn greiðslufalli útgefandans - eða tilteknun öðrum vanskilatilvikum (e. credit events) - með því að kaupa skuldatryggingu (CDS) gegn því að greiða iðgjald fyrir hana reglulega yfir samningstímann. Fjárhæð þess ræðst af þeirri áhættu sem er talin á vanskilatilvikum og endurspeglast í skuldatryggingarálaginu. Þar með getur eigandinn varpað áhættunni af skuldabréfinu yfir á seljanda skuldatryggingar. Verði greiðslufall eða annað vanskilatilvik hjá útgefanda skuldabréfsins þarf seljandi skuldatryggingar að greiða kaupandanum annað hvort nafnverð skuldabréfsins (kaupandinn afhendir seljandanum þá skuldabréfið) eða mismuninn á nafnverði og markaðsvirði skuldabréfsins á þeim tíma (kaupandinn afhendir seljandanum þá ekki skuldabréfið). Það eru ekki aðeins eigendur skuldabréfa sem geta keypt skuldatryggingu. Sá sem kaupir tryggingu án þess að eiga undirliggjandi skuldabréf er að stunda spákaupmennsku og er í raun m.a. að veðja á að viðkomandi útgefandi komist í greiðsluþrot eða tiltekin annars konar vanskilatilvik verði hjá útgefanda.

Lánshæfistengd skuldabréf eða CLN eru nátengd skuldatryggingu eða CDS. Vextir af CLN endurspeglar kostnað við að kaupa skuldatryggingu. Kaupandi CLN fjármagnar í raun útgáfu skuldatryggingarinnar og er þar með óbeint seljandi hennar. Munurinn á CLN kaupanda og raunverulegum seljanda skuldatryggingar er þó sá að CLN kaupandinn fjármagnar skuldatryggingarútgáfuna fyrirfram en ekki raunverulegur seljandi sem þarf ekki að leggja fram fjármagn nema greiða þurfi út skuldatrygginguna. Kaupandi CLN veðjar á að ekki verði vanskilatilvik hjá útgefanda undirliggjandi skuldabréfs svo ekki þurfi að greiða út skuldatrygginguna og tekur jafnframt þá áhættu að tapa mögulega öllu ef vanskilatilvik verður og endurheimtur af undirliggjandi skuldabréfi engar. Á gjalddaga CLN - sem er sá sami og gjalddagi undirliggjandi skuldabréfs og jafnframt lokadagur samnings um skuldatryggingu – fær kaupandi CLN endurgreidda fjárhæðina sem hann reiddi fram í upphafi, hafi ekki orðið vanskilatilvik, s.s. greiðslufall, hjá útgefanda undirliggjandi skuldabréfs. Aftur á móti á kaupandi CLN á hættu að fá ekkert endurgreitt af upphaflegu fjárhæðinni ef skuldatryggingin er greidd út vegna vanskilatilviks. Iðgaldið sem kaupandi greiðir fyrir skuldatrygginguna rennur til kaupanda CLN í formi vaxta. Vextirnir eru því hærri sem skuldatryggingarálagið er hærra. Hagnaðarvon og áhætta CLN kaupanda er þess vegna meiri eftir því sem skuldatryggingarálagið er hærra þegar skuldatryggingin er keypt.

Skuldatryggingarálag á Kaupþing hf. byrjaði að hækka verulega síðla árs 2007 eins og sjá má á meðfylgjandi mynd sem sýnir eins árs skuldatryggingarálag Kaupþings hf. frá 26. janúar 2006 til 12. febrúar 2009. Þróun skuldatryggingarálags á fimm ára bréfum er í stórum dráttum sambærileg hjá Kaupþingi hf. að öðru leyti en því að álag á fimm ára bréfum er lægra í punktum talið en á eins árs bréfum. Skuldatryggingarálag á fyrnefndu tímabili náði fyrst hámarki um mánaðamótin mars apríl 2008. Þá lækkaði það aftur en byrjaði aftur að stíga í júní. Skuldatryggingarálag Kaupþings hf. náði nýju hámarki í byrjun ágúst 2008. Það lækkaði skarpt 11. til 14. ágúst en rauk svo aftur upp eftir 15. september 2008.

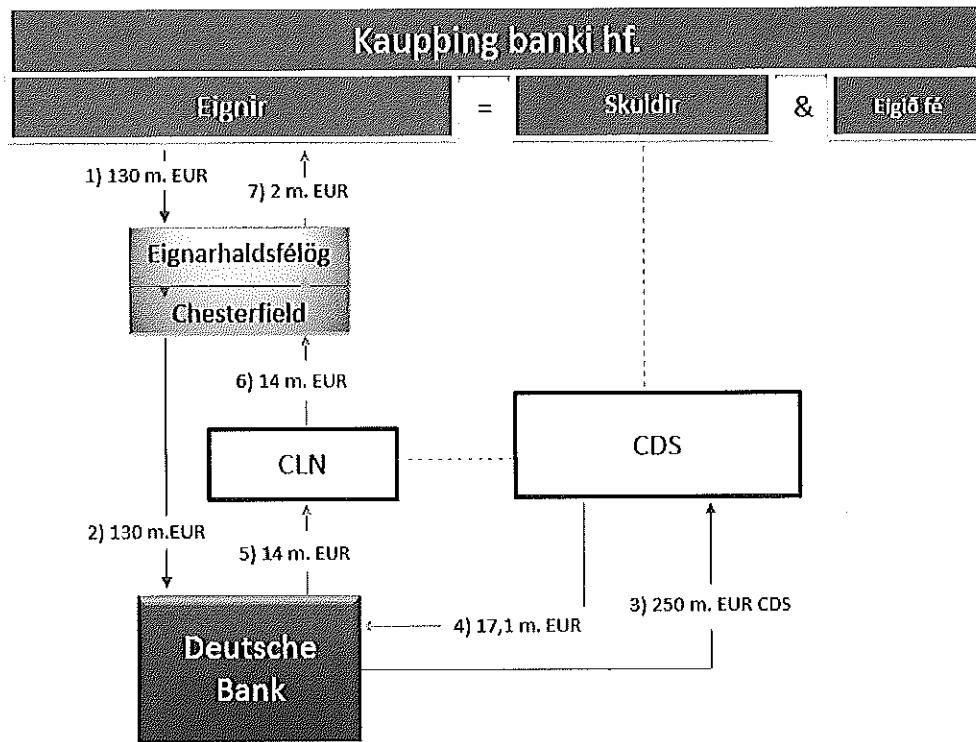
Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður hafa staðhæft að hátt skuldatryggingarálag á Kaupþing hf. hafi ekki gefið raunhæfa mynd af stöðu bankans. Lítil sem engin raunveruleg viðskipti með skuldatryggingar hafi legið að baki skuldatryggingarálaginu. Þeir freistuðu þess að hafa áhrif á skuldatryggingarálagið til lækkunar með því að auka framboð á skuldatryggingum.

Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður höfðu átt í viðræðum við starfsmenn Deutsche Bank um nokkra hríð um afleiðuviðskipti sem tengdust skuldatryggingará lagi Kaupþings hf. Ákærðu vildu að Kaupþing hf. ætti í beinum viðskiptum við erlenda bankann en úr varð að Kaupþing hf. útvegaði félög til að eiga í viðskiptunum en fjármagnaði þau að fullu. Hugmyndin var komin á rekspöl um miðjan júní 2008 og komu ákærðu Hreiðar Már og Sigurður bádir að málinu fyrir hönd Kaupþings hf. Síðar um sumarið var ákærði Magnús einnig orðinn þátttakandi í ferlinu og undirbúningur viðskiptanna var að miklu leyti í höndum undirmanna hans hjá Kaupþingi Luxemborg. Ætlunin var að Deutsche Bank seldi fjárfesti (sem í raun var félag sem Kaupþing hf. fjármagnaði) CLN tengt skuldatryggingará lagi Kaupþings hf. og seldi einnig 5 ára skuldatryggingar Kaupþings hf., sem samtals voru að tvöföldu nafnvirði CLN. Þetta er kallað tvöfalt vogað eða tvöfalt skuldsett CLN (e. two times leveraged CLN). Deutsche Bank tók því áhættu á móti CLN kaupandanum, þó þannig að bankinn hefði ekki þurft að greiða neitt fyrr en estir að gengið hefði verið að fullu að CLN kaupandanum. Í CLN skilmálunum voru hins vegar ákvæði um svonefnd áhrifatilvik (e. trigger events). Samkvæmt þeim gat Deutsche Bank kallað eftir viðbótarfjárfamlögum frá CLN kaupandanum, allt að sömu fjárhæð og kaupandinn lagði fram í upphafi, ef skuldatryggingará lagið hækkaði yfir tiltekin mörk. Áhætta Deutsche Bank minnkaði því með hækkandi skuldatryggingará lagi (svo framarlega sem veðköllunum yrði mætt) og þurkaðist út færí svo að skuldatryggingará lagið næði hæstu mörkum samkvæmt skilmálunum. Þá hefði CLN kaupandinn verið búinn að axla alla áhættuna og leggja fram tvöfalt nafnvirði CLN. Einnig var ákvæði um að viðbótarfjárhæð yrði endurgreidd lækkaði skuldatryggingarálag aftur niður fyrir tiltekin mörk. Yrði veðköllum ekki mætt gat bankinn innkallað CLN og gert upp við eiganda bréfsins samkvæmt tiltekinni reiknireglu í skilmálunum. Deutsche Bank hefði þá keypt CDS á sömu 5 ára skuldabréf Kaupþings hf. og í upphafi. Endurheimtur CLN kaupandans voru því háðar því hve hátt skuldatryggingará lagið hefði verið við uppgjörið. Í skilmálunum var einnig tiltekið hvernig uppgjöri skyldi hættað ef vanskilatilvik yrðu hjá „tilgreindum aðila“, sem var Kaupþing hf. í þessu tilviki. Í því tilviki átti Deutsche Bank að leita eftir tilboðum í undirliggjandi skuldabréf og gera upp við CLN kaupandann á þeim forsendum.

2.2.1 Chesterfield

Fyrri CLN viðskiptin voru viðskipti félagsins Chesterfield og Deutsche Bank. Chesterfield lagði 125 milljónir evra inn á innlánsreikning hjá Deutsche Bank 7. ágúst 2008 auk þess sem félagið greiddi bankanum 5 milljónir evra í þóknun. Til stóð að gefa út CLN tæpum þremur vikum síðar, þ.e. 26. ágúst. Þangað til hafði Deutsche Bank tóm til að selja CDS á 5 ára skuldabréf Kaupþings hf. sem væru 250 milljónir evra að nafnvirði. Ákærðu hafa borið að þeir hafi gengið út frá því að skuldatryggingarnar yrðu boðnar óháðum aðilum á skuldatryggingarmarkaði og talið sig hafa losforð þess efnis frá starfsmönnum Deutsche Bank. Þeir fengu hins vegar enga tryggingu fyrir því. Enda fór svo að Deutsche Bank keypti sjálfur talsverðan hluta af skuldatryggingunum og varði þannig stöðu sína vegna áhættuskuldbindinga Kaupþings hf. gagnvart Deutsche Bank. Ákærðu lögðu einnig áherslu á að Deutsche Bank seldi tryggingar þegar skuldatryggingará lagið stæði sem hæst. Það þýddi meiri hagnað fyrir CLN kaupandann, Chesterfield, en ákærðu tryggðu heldur ekki með nokkrum hætti að sá hagnaður skilaði sér beint til Kaupþings hf. sem þó fjármagnaði viðskiptin að fullu áður en yfir lauk. Hagnaður af CLN viðskiptum Chesterfield hefði orðið samtals 60 milljónir evra eða 12 milljónir evra á ári í fimm ár hefði bankinn haldið velli. Síðarnefnda talan fæst með því að reikna árlegar vaxtatekjur vegna CLN, sem voru 14 milljónir evra, þ.e. iðgjaldagreiðslur CDS

kaupenda (17,1 milljón evra) að frádreginni þóknun sem Deutsche Bank tók til sín (3,1 milljón evra). Frá þeirri upphæð hefðu dregist árleg vaxtagjöld eignarhaldsfélaga Chesterfield til Kaupþings hf. (2 milljónir evra).

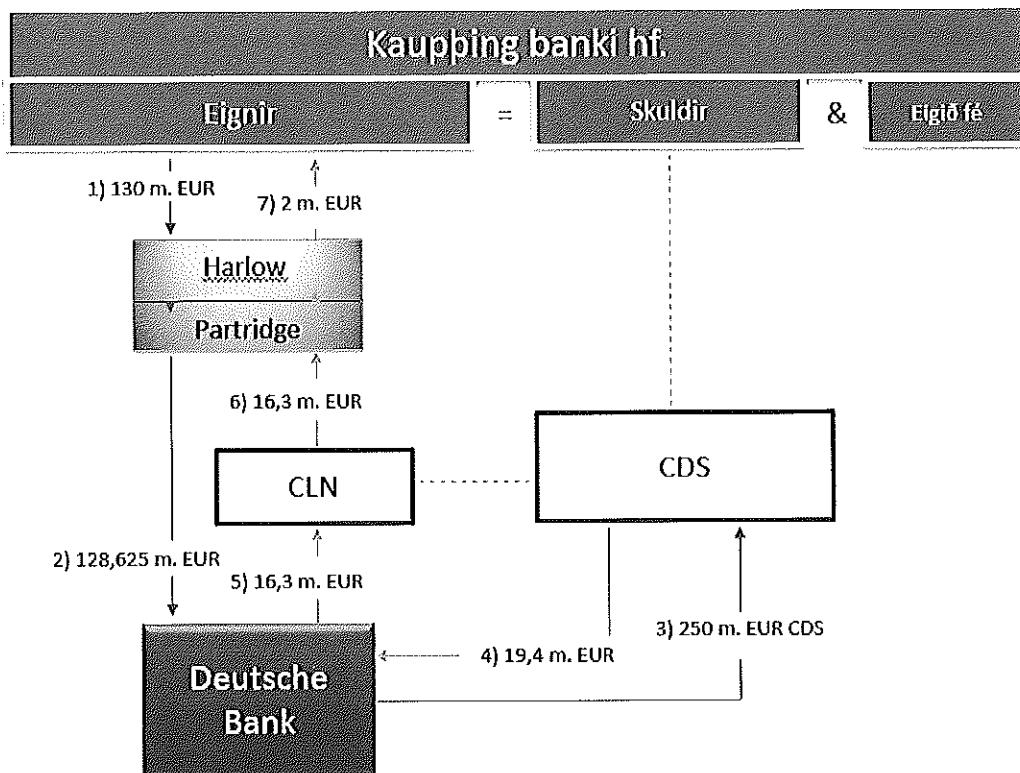
- 1) Kaupþing hf. lánaði eignarhaldsfélögum Chesterfield, Charbon Capital, Holly Beach og Trenvis, sem notuðu andviriðið til að gera upp brúarlán sem hafði verið notað sem eiginfjárframlag inn í félagið Chesterfield.
- 2) Fjármunir Chesterfield voru lagðir inn til Deutsche Bank og svo nýttir til að fjármagna CLN að nafnvirið 125 milljónir evra. Þá voru 5 milljónir evra greiddar sem þóknun til Deutsche Bank.
- 3) CLN, að nafnvirið 125 milljónir evra, var tengt við CDS að nafnvirið 250 milljónir evra. Iðgjöld CDS kaupenda áttu að standa undir tekjuflæði CLN.
- 4) CDS kaupendur voru tilbúnir að greiða að meðaltali 17,1 milljón evra árlega fyrir þessar tilteknu skuldtryggingar Kaupþings.
- 5) Af árlegri iðgjaldagreiðslu CDS kaupenda ætlaði Deutsche Bank að taka 3,1 milljón evra í þóknun og greiða áfram 14 milljónir evra til Chesterfield sem vaxtagjöld vegna CLN.
- 6) Chesterfield átti að fá 14 milljónir evra í vaxtatekjur af CLN. Skilmálar CLN kváðu hins vegar á um að vaxtatekjur fyrstu tveggja áranna skyldu ekki greiddar til Chesterfield heldur varðveittar á vaxtareikningi útgefandans, Deutsche Bank og skyldu greiddar til Chesterfield á lokajalddaga skuldabréfsins 2013.
- 7) Árlegar vaxtatekjur Kaupþings hf. af lánunum til Charbon Capital, Holly Beach og Trenvis, áttu að vera 2 milljónir evra greiddar á lokajalddaga lánsins.

Skuldtryggingarálag Kaupþings hf. var orðið svo hátt um miðjan september 2008 að Deutsche Bank gat kallað eftir viðbótarfjárfram lagi með veðköllum samkvæmt skilmálum CLN. Þrisvar sinnum mætti Chesterfield veðköllum frá bankanum með lánsfé frá Kaupþingi hf. og áður en yfir lauk, 7. október 2008, hafði félagið greitt hámarks viðbótarfjárframlag, 125 milljónir evra, til Deutsche Bank. Tveimur dögum síðar, 9. október 2008, varð vanskilatílvirk þegar Fjármálaeftirlitið yfirtók stjórn Kaupþings hf. Deutsche Bank leitaði eftir tilboðum samkvæmt ákvæðum skilmálanna en fékk ekki. Endurheimtur félaganna Chesterfield og Partridge urðu því engar. Á uppboði með skuldtryggingar, CDS fengust hins vegar 6% endurheimtur af

nafnverði skuldatrygginga á Kaupþing hf. Samanlagt fékk Deutsche Bank því 30 milljónir evra í sinn hlut vegna skuldatrygginga á Kaupþing hf. sem voru að nafnvirði 500 milljónir evra, þ.e. 250 milljónir vegna Chesterfield og 250 milljónir vegna Partridge. CLN eigendurnir, Chesterfield og Partridge, fengu hins vegar ekkert.

2.2.2 Partridge

Síðari CLN viðskiptin voru milli félagsins Partridge og Deutsche Bank. Þau voru sambærileg Chesterfield viðskiptunum að mestu leyti. Partridge lagði inn 125 milljónir evra hjá Deutsche Bank 12. september 2008 og greiddi jafnframt 3,625 milljónir evra í þóknun til bankans. Útgáfudagur CLN var 2. október. Á þessu tímabili seldi bankinn skuldatryggingar á 5 ára Kaupþingsskuldbréf sem voru 250 milljónir evra að nafnvirði. Skuldatryggingará lagið var þó hærra í Partridge viðskiptunum og væntur hagnaður því meiri en af Chesterfield viðskiptunum. Hagnaður af CLN viðskiptum Partridge hefði því orðið samtals 71,5 milljónir evra eða 14,3 milljónir evra á ári í fimm ár. Síðarnefnda talan fæst með því að reikna árlegar vaxtatekjur vegna CLN, sem voru 16,3 milljónir evra, þ.e. iðgjaldagreiðslur CDS kaupenda (19,4 milljónir evra) að frádreginni þóknun Deutsche Bank (3,1 milljón evra). Frá þeirri upphæð hefðu dregist árleg vaxtagjöld eignarhaldsfélagsins Harlow til Kaupþings hf., (2 milljónir evra).

- 1) Kaupþing hf. lánaði Harlow, eignarhaldsfélagi Partridge, sem notaði andvirðið sem eiginfjárfamlag inn í félagið Partridge.
- 2) Fjármunir Partridge voru lagðir inn til Deutsche Bank og svo nýttir til að fjármagna CLN að nafnvirði 125 milljónir evra. Þá voru 3,625 milljónir evra greiddar sem þóknun til Deutsche Bank.
- 3) CLN, að nafnvirði 125 milljónir evra, var tengt við CDS að nafnvirði 250 milljónir evra. CDS kaupendur áttu að standa undir tekjuflæði CLN.
- 4) Kaupendur voru tilbúmir að greiða að meðaltali 19,4 milljónir evra árlega fyrir þessar tilteknu skuldatryggingar Kaupþings.
- 5) Af árlegri tryggingargreiðslu CDS kaupenda ætlaði Deutsche Bank að taka 3,1 milljón evra í þóknun og greiða áfram 16,3 milljónir evra sem vaxtagjöld vegna CLN.

- 6) Partridge átti að fá 16,3 milljónir evra árlega í vaxtatekjur af CLN. Skilmálar CLN kváðu hins vegar á um að vaxtatekjur fyrstu tveggja áranna skyldu ekki greiddar til Partridge heldur varðveitir á vaxtareikningi útgefandans, Deutsche Bank og greiddar til Partridge á lokagjalddaga skuldabréfsins.
- 7) Árlegar vaxtatekjur Kauppings hf. af lánu til Harlow áttu að vera 2 milljónir evra greiddar á lokagjalddaga lánsins.

Þróun skuldatryggingarálags var, eins og áður segir, með þeim hætti að Deutsche Bank gat kallað eftir viðbótarframlagi samkvæmt skilmálum CLN skömmu eftir að Partridge greiddi 125 milljónir evra inn á innlásreikning í bankanum vegna viðskiptanna 12. september 2008. Útgáfudagur CLN var hins vegar ekki fyrr en 2. október svo farin var sú leið að láta Partridge greiða 50 milljónir evra inn á reikning hjá Deutsche Bank 22. september sem bankinn gat breytt í viðbótargreiðslu vegna upphaflega CLN samningsins. Næsta veðkall kom 2. október, á útgáfudegi CLN. Því var mætt og einnig síðasta veðkallinu sem mætt var 7. október 2008. Partridge greiddi því samtals 125 milljónir evra til Deutsche Bank vegna veðkalla og fjármagnaði það með lánum frá Kaupþingi hf.

3 Röksemdir fyrir I. kafla ákæru

Í I. kafla ákæru er ákærðu Hreiðari Má og Sigurði gefið að sök að hafa framið umboðssvik með því að hafa, 29. ágúst 2008, látið Kaupþing hf. lána þremur félögum með takmarkaðri ábyrgð, sem skráð voru á Bresku Jómfrúreyjum, þ.e. Charbon Capital, Holly Beach og Trenvis, peningamarkaðslán, samtals að fjárhæð 130 milljónir evra, án trygginga og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærra lánanefnda bankans. Er ákærða Magnúsi gefin að sök hlutdeild í brotunum.

3.1 Lánveiting til eignarhaldfélaga Chesterfield; i), ii), iii), A og B

Frá upphafi lá fyrir að ákærðu Hreiðar Már og Sigurður myndu láta Kaupþing hf. lána eignarhaldfélögum Chesterfield vegna CLN viðskiptanna. Antonios Yerolemou átti Charbon Capital en eiginfjárstaða félagsins var neikvæð á þessum tíma og skuldir við Kaupþing Lúxemborg umfram eignir sem þar voru til tryggingar. Skúli Þorvaldsson átti Holly Beach en eiginfjárstaða þess félags var einnig neikvæð og skuldir við Kaupþing Lúxemborg umfram eignir sem þar voru til tryggingar. Félagið Trenvis var sérstaklega sett á laggirnar í þeim tilgangi að eiga í CLN viðskiptunum. Kevin Stanford og Karen Millen áttu jafnan hlut í féluginu og voru lagalegir eigendur þess en af skattalegum ástæðum varð Skúli Þorvaldsson raunverulegur eigandi félagsins.

EKKI NÁÐIST að ganga frá skjölum varðandi lánveitingarnar til eignarhaldfélaga Chesterfield fyrir 7. ágúst 2008. Úr varð að Kaupthing Lúxemborg lánaði eignarhaldfélögum þremur samtals 130 milljónir evra þann dag án þess að samþykki eða staðfesting raunverulegra eigenda lægi fyrir. Eignarhaldfélögin létu samanlagða lánsfjárhæðina renna sem eiginfjárframlag til Chesterfield og samdægurs var upphæðin lögð inn á reikning hjá Deutsche Bank vegna fyrirhugaðra CLN viðskipta. Kaupþing hf. lánaði Kaupþingi Lúxemborg sömu fjárhæð sama dag og til stóð að Kaupþing hf. veitti eignarhaldfélögum Chesterfield lán viku síðar svo þau gætu gert upp við Kaupþing Lúxemborg. Lánveitingar Kauppings hf. til eignarhaldfélaganna drögust á langinn og voru lán Kauppings Lúxemborg til eignarhaldfélaganna þess vegna framlengd. Starfsmenn Kauppings Lúxemborg lögðu ríka áherslu á að ganga þyrfi frá lánunum milli bankanna í síðasta lagi 29. ágúst 2008. Útilokað væri að hafa þessa skuldbindingu fram yfir mánaðamót í Kaupþingi Lúxemborg.

Hinn 29. ágúst 2008 létu ákærðu Hreiðar Már og Sigurður Kaupþing hf. veita eignarhaldfélögum þremur peningamarkaðslán samtals að fjárhæð 130 milljónir evra án þess að bera lánveitingarnar undir þar til bærar lánanefndir. Lán til Charbon Capital var 41,6

milljónir evra (peningamarkaðsútlán nr. 448877) og var lánsfjárhæðin lögð inn á reikning félagsins í Kaupþingi Lúxemborg nr. 401163. Lán til Trenvis var einnig 41,6 milljónir evra (peningamarkaðsútlán nr. 448879) og var lánsfjárhæðin lögð inn á reikning félagsins í Kaupþingi Lúxemborg nr. 402272. Lán til Holly Beach var 46,8 milljónir evra (peningamarkaðsútlán nr. 448878) og var lánsfjárhæðin lögð inn á reikning félagsins í Kaupþingi Lúxemborg nr. 401958. Þessi lán komu í stað lánveitinga Kaupþings Lúxemborg til sömu aðila 7. ágúst 2008 og jafnframt gerði Kaupþing Lúxemborg upp 130 milljóna evra peningamarkaðslánið sem Kaupþing hf. veitti Kaupþingi Lúxemborg 7. ágúst 2008. Þannig var áhættan af lánveitingunum vegna CLN kaupanna flutt yfir á Kaupþing hf. Í reikningsyfirlitum eignarhaldsfélaganna þriggja kemur fram að þau hafi tekið við fyrrnefndum fjárhæðum frá Kaupþingi hf. 29. ágúst 2008. Lánin voru framlengd 19. september til 30. september 2008 og áföllnum vöxtum bætt við höfuðstólinn (peningamarkaðsútlán nr. 449451 til Charbon Capital, peningamarkaðsútlán nr. 449453 til Trenvis og peningamarkaðsútlán nr. 449452 til Holly Beach). Lánin voru aftur framlengd með sama hætti 30. september til 13. október 2008 (peningamarkaðsútlán nr. 449742 til Charbon Capital, nr. 449744 til Trenvis og nr. 449743 til Holly Beach). Félögin hafa aldrei greitt af lánunum.

Á fundi lánanefndar samstæðu Kaupþings hf. (GCC), 11. september 2008, var samþykkt að veita Charbon Capital 41,6 milljóna evra kúlulán til fimm ára. Lánaskjöl voru ekki frágengin þegar Fjármálaeftirlitið tók yfir stjórn Kaupþings hf. 9. október 2008 og þetta langtímalán því aldrei veitt. Umsóknum Holly Beach og Trenvis um lán var vísað til lánanefndar stjórnar. Á fundi lánanefndar stjórnar Kaupþings hf. (BCC), 24. september 2008, var samþykkt að veita Holly Beach 46,8 milljóna evra kúlulán til fimm ára og Trenvis 41,6 milljóna evra kúlulán til sama tíma. Lánaskjöl voru ekki frágengin þegar Fjármálaeftirlitið tók yfir stjórn Kaupþings hf. og þessi langtímalán voru því aldrei veitt. Á fundi lánanefndar samstæðu 11. september 2008 kom ekki fram að búið var að veita Charbon Capital peningamarkaðslán, að sönu fjárhæð en á öðrum kjörum, um hálfum mánuði áður. Á fundi lánanefndar stjórnar 24. september 2008 kom heldur ekki fram að Holly Beach og Trenvis hefði verið veitt peningamarkaðslán, að sömu fjárhæð tæplega fjórum vikum áður.

3.2 Um heimfærslu til refsíakvæða

Af orðalagi umboðssvikaákvæðisins sem og dómaframkvæmd er ljóst að háttsemi þarf að uppfylla þrjú hlutlæg skilyrði til þess að um umboðssvik teljist vera að ræða. Gerandi þarf að vera í aðstöðu til að skuldbinda annan aðila, hann þarf að misnota aðstöðu sína og loks þarf háttsemin a.m.k. að hafa í för með sér verulega fjártjónshættu.

3.2.1 Aðstaða til að skuldbinda Kaupþing hf.

Óumdeilt er að ákærði Hreiðar Már var í aðstöðu til að skuldbinda Kaupþing hf. enda gegndi hann stöðu forstjóra Kaupþings hf. og gat þannig skuldbundið félagið, sbr. 68. og. 74. gr. hlutafélagalaga nr. 2/1995. Þá sat hann í lánanefnd stjórnar Kaupþings hf. (BCC) og lánanefnd samstæðu (GCC). Ákærði Sigurður var starfandi stjórnarformaður Kaupþings hf. og auk þess formaður lánanefndar stjórnar bankans. Hreiðar Már og Sigurður voru því báðir í raunverulegri aðstöðu til að skuldbinda bankann.

Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður notsærðu sér þessa aðstöðu þegar þeir létu Kaupþing hf. veita umræddum félögum framangreind lán.

Ákærði Magnús var framkvæmdastjóri Kaupþings Lúxemborg og var því ekki í aðstöðu til að skuldbinda Kaupþing hf. Hann átti engu að síður svo veigamikinn þátt í umboðssvikum Hreiðars Más og Sigurðar að líta ber á hann sem hlutdeildarmann enda geta menn verið hlutdeildarmenn í umboðssvikum annarra þótt þeir séu sjálfir ekki í aðstöðu til að skuldbinda tjónphola.

3.2.2 Misnotkun á aðstöðu

Skilyrðið um misnotkun aðstöðu er uppfyllt. Í samræmi við dómafordæmi Hæstaréttar hlýtur matið á því hvort þetta hlutlæga skilyrði telst uppfyllt að ráðast af því hvort Hreiðar Már og Sigurður hafi haft heimild til að skuldbinda Kaupþing hf. á þann hátt sem þeir gerðu. Þótt þeir hafi haft umboð út á við gagnvart þriðja manni til að skuldbinda bankann skorti þá heimild gagnvart Kaupþingi hf. til lánveitinganna.

Í fyrsta lagi vísast hér til innri reglna bankans, en samkvæmt þeim skorti ákærðu Hreiðar Má og Sigurð heimild til að láta greiða út lán, eins og þau sem hér eru til umfjöllunar, án þess að fyrst lægi fyrir samþykki þar til bærra lánanefnda. Í 2. mgr. 21. gr. samþykkta fyrir Kaupþing kom fram að félagsstjórn skyldi setja reglur um verkaskiptingu stjórnar og framkvæmdastjóra þar sem fram kæmu mörk lánahaímilda hans. Þessar reglur var að finna í reglubók Kaupþings, *Internal Control and Procedural Handbook*, sem samþykkt var af stjórn bankans 27. september 2007 (hér eftir reglubókin). Þar var að finna skýrar reglur um útlánaheimildir og feril lánveitinga innan bankans. Í lið 3.3.3.8 í reglubókinni kom m.a. fram að engar útgreiðslur væru heimilar fyrr en gild útlánaákvörðun hefði verið tekin. Jafnframt sagði þar að öllum nauðsynlegum skjölum vegna útlánaákvörðunar skyldi hafa verið skilað, undirrituðum af lántaka, ábyrðarmanni eða öðrum viðkomandi aðila og að skuldari hefði áður lagt fram tryggingar í samræmi við útlánaákvörðunina. Samkvæmt reglubókinni gátu þrjár lánanefndir samþykkt lán. Hin íslenska lánanefnd (ICC) var augljóslega ekki bær til að samþykkja umræddar lánveitingar því samkvæmt lið 3.3.3.1.1 í reglubókinni voru heimildir hennar takmarkaðar við útlán upp að einum milljarði króna. Í reglubókinni sagði í lið 3.3.3.1.3 að lánanefnd samstæðu (GCC) hefði getað samþykkt ný lán til aðila ef heildaráhættuskuldbinding var undir 165 milljónum evra að meðtöldum lánum til tengdra aðila. Lán umfram 165 milljónir evra eða lánveitingar, sem námu allt að 25% af eiginfjárgrunni bankans, varð að bera undir lánanefnd stjórnar bankans (BCC).

Lánið til Charbon Capital nam 41,6 milljónum evra, eða rúmlega 5 milljörðum króna, miðað við miðgengi evru 29. ágúst 2008, sbr. lið i) í A lið I. kafla, lánið til Holly Beach nam 46,8 milljónum evra, eða rúmlega 5,7 milljörðum króna, miðað við miðgengi evru 29. ágúst 2008, sbr. lið ii) í A lið sama kafla og lánið til Trenvis nam 41,6 milljónum evra, eða rúmlega 5 milljörðum króna, miðað við miðgengi evru 29. ágúst 2008, sbr. lið iii) í A lið kaflans. Hefðu þessar lánveitingar því þurft að fá samþykki þar til bærra lánanefnda áður en þau voru greidd út 29. ágúst 2008, þ.e. lánanefndar samstæðu (GCC) eða lánanefndar stjórnar (BCC) eftir því hver heildaráhættuskuldbinding eigenda félaganna og tengdra aðila var. Fyrir liggur að hvorug lánanefndin hafði þá samþykkt lánveitingarnar. Við útgreiðslu lánanna frá Kaupþingi hf. varð ekki aftur snúið og þá þegar var fyrir hendi veruleg fjártjónshætta fyrir bankann.

Í öðru lagi var gert ráð fyrir því í reglubókinni, kafla 3.3.1.1, að lánshæfi lántakenda væri metið og þeim gefinn einkunn samkvæmt stöðluðu mati. Ekki var að finna ákvæði í reglubókinni um að hægt væri að undanþiggja lántaka lánshæfismati. Þá voru gerðar kröfur um lágmarks eigið fé lántaka hjá Kaupþingi hf. samkvæmt kafla 3.3.2 í reglubókinni og miðuðust kröfurnar við lánshæfiseinkunn.

Í þriðja lagi var í lið 3.3.6.1 í reglubókinni tiltekið að taka bæri veð fyrir láni á grundvelli lánstíma og lánshæfiseinkunnar. Jafnframt kom fram að allar ákvarðanir um lán án veða skyldi taka af þar til bærri lánanefnd.

Í fjórða lagi var eingöngu heimilt að veita fjármálaþyrirtækjum með traust lánshæfismat óveðtryggt peningamarkaðslán. Í lið 3.3.3.1.5 í reglubókinni var fjallað um kröfur sem gerðar voru til slíksra lána. Takmörk voru sett við því hve háa fjárhæð mátti lána hverju sinni. Lánshæfiseinkunn fjármálaþyrirtækjanna þurfti að vera tiltölulega há bæði samkvæmt mati bankans og lánshæfisþyrirtækja og loks voru sett takmörk við því hve mikil mátti lána og greiða

til fjármálaþyrirtækis samanlagt. Augljóst er að nær eignalaus aflandsfélög eða með neikvætt eigið fé og með takmarkaðri ábyrgð, á undanþágulista - þannig að lánshæfi þeirra var alls ekki metið - voru langt frá því að fullnægja þessum skilyrðum. Auk þess voru lánin ekki tekin fyrir af þar til bærum lánanefndum. Jafnframt er ljóst að hverju nafni sem þessi lán hefðu verið nefnd var útilokað að gera minni kröfur til trygginga, lánshæfiseinkunnar og málsméðferðar innan bankans, hvað varðar þessar lánveitingar, en giltu um sams konar lánveitingar til fjármálastofnana með traust lánshæfismat.

3.2.3 Veruleg fjártjónshætta

Veruleg fjártjónshætta fólst í því að lána þremur, nær eignalausum aflandsfélögum með takmarkaðri ábyrgð, án þess að meta greiðsluhæfi þeirra og án þess að veð eða aðrar tryggingar væru settar fyrir endurgreiðslu lánanna. Þá voru lánin veitt í trássi við ákvæði laga og innri reglur Kaupþings hf. en þessum reglum var ætlað að takmarka fjártjónshætta bankans vegna útlána. Brot á reglunum gefur því sterka vísbendingu um að fjártjónshætta af lánveitingunum hafi verið mun meiri en ásættanlegt þykir í viðkomandi bankastarfsemi. Einnig fór lausafjárvandi bankans vaxandi, einkum í erlendri mynt. Þá voru þetta gríðarlega háar lánveitingar og yfirvofsandi hætta á miklu fjártjóni. Öll framangreind atriði hljóta að hafa áhrif við mat á því hvort veruleg fjártjónshætta hafi verið til staðar.

3.2.4 Auðgunarásetningur

Ákærðu hlutu að þekkja reglur bankans vegna starfa sinna. Þar sem þeim var jafnframt fullkunnugt um form lánveitingarinnar og skort á tryggingum hlaut þeim að vera ljós sú verulega fjártjónshætta sem fólst í lánveitingunum. Var því um auðgunarásetning að ræða af þeirra hálfu.

4 Röksemdir fyrir II. kafla ákæru:

Í II. kafla ákæru er ákærðu Hreiðari Má og Sigurði gefið að sök að hafa í sameiningu framið umboðssvik með því að hafa látið Kaupþing hf. veita Chesterfield, félagi með takmarkaðri ábyrgð sem skráð var á Bresku Jómfrúreyjum, peningamarkaðslán, samtals að fjárhæð 125 milljónir evra, þ.e. 50 milljónir evra 22. september 2008, 50 milljónir evra 29. september og 25 milljónir evra 7. október 2008, án trygginga og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærrar lánanefndar bankans. Er ákærða Magnúsi gefin að sök hlutdeild í brotunum 22. og 29. september 2008, sbr. töluliði i) og ii) í A lið. Lánin voru veitt vegna veðkalla frá Deutsche Bank, þ.e. bankinn kallaði eftir viðbótarfjárfamlögum frá Chesterfield á grundvelli skilmála CLN.

4.1 Lánveitingar til Chesterfield vegna veðkalla; i), ii) og iii) A og i) og ii) B

Chesterfield var á undanþágulista Kaupþings hf. svo lánshæfi félagsins var ekki metið og eina eign þess var CLN, lánshæfistengt skuldabréf sem tengt var skuldatryggingará lagi Kaupþings hf. Lánin voru veitt til að mæta veðköllum sem voru tilkomin vegna aukinnar áhætta af CLN viðskiptunum sem Deutsche Bank velti með þessu móti yfir á Chesterfield en ákærðu létu Kaupþing hf. taka á sig. Lausafjárstaða Kaupþings hf. fór stöðugt versnandi á þessu tímabili.

4.1.1 Lánveiting 22. september 2008; i), A og i), B

Ákærði Magnús tilkynnti ákærða Hreiðari Má um fyrsta veðkallið 19. september 2008. Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður létu Kaupþing hf. veita Chesterfield peningamarkaðslán að fjárhæð 50 milljónir evra til að mæta veðkallinu 22. september 2008 sem nam 6,5 milljörðum króna samkvæmt miðgengi evru þann dag. Ákærði Magnús létt starfsmenn sína útbúa hluthafasamkomulag um að taka lán hjá Kaupþingi hf. en það var aldrei undirritað og ekki boríð undir raunverulega eigendur eignarhaldsfélaga Chesterfield. Þá hlutaðist hann til um að starfsmenn Kaupþings Lúxemborg fengu stjórnanda stjórnarfélags Chesterfield til að skrifa

undir samning um peningamarkaðslán frá Kaupþingi hf. (samningur nr. 449493) sem var með upphafsdag 22. september og var á gjalddaga 30. september 2008. Þá var stjórnandinn láttinn gefa Kaupþingi Lúxemborg greiðslufyrirmæli um að greiða Deutsche Bank 50 milljónir evra út af reikningi Chesterfield hjá bankanum. Starfsmenn Kaupþings Lúxemborg sáu um að greiða lánsfjárhæðina, 50 milljónir evra, til Deutsche Bank og einnig aðrar 50 milljónir evra vegna veðkalls á Partridge, sbr. tölulið i) í staflið A í IV. kafla. Greiðsla á tvísvar sinnum 50 milljónum evra til Deutsche Bank 22. september 2008 var gerð upp milli Kaupþings hf. og Kaupþings Lúxemborg án eiginlegrar peningafærslu, þ.e. helmingurinn af 100 milljónum evra fékkst þannig að Kaupþing Lúxemborg lánaði Kaupþingi hf. 50 milljóna evra peningamarkaðslán (samningur nr. 449484) án þess að greiðsla kæmi frá Kaupþingi Lúxemborg. Hinn helmingurinn var gerður upp þannig að stofnað var nýtt 70 milljóna evra peningamarkaðslán 29. september (samningur nr. 449584) sem grundvallaðist á uppgjöri Kaupþings Lúxemborgar á 153 milljóna evra peningamarkaðsláni (samningur nr. 448691). Kaupþing Lúxemborg greiddi 33 milljónir evra inn á lánið að viðbaettum ógreiddum áföllnum vöxtum auk þess sem lánið var fært niður um 50 milljónir evra. Á reikningsyfirliti Chesterfield í Kaupþingi Lúxemborg (reikningur nr. 402269) kemur fram að 22. september 2008 var 50 milljóna evra lán frá Kaupþingi hf. fært inn og sama dag voru 50 milljónir evra greiddar út af reikningnum til Deutsche Bank. 50 milljóna evra peningamarkaðslán Kaupþings hf. til Chesterfield var framlengt 30. september til 13. október 2008 og áföllnum vöxtum bætt við höfuðstólinn (óundirritaður samningur nr. 449686). Starfsmenn Kaupþings hf. gerðu reka að því að fá samning um framlenginguna undirritaðan 10. október 2008. Þegar lánið var veitt, 22. september 2008, var lausafjárstaða Kaupþings hf. farin að versna verulega sérstaklega í erlendri mynt.

4.1.2 Lánveiting 29. september 2008; ii), A og ii), B

Starfsmenn Deutsche Bank tilkynntu ákærða Magnúsi um annað veðkall á Chesterfield 26. september 2008. Hann óskaði eftir því við starfsmenn Kaupþings hf. og Kaupþings Lúxemborg að farið yrði að undirbúa millifærslu á 50 milljónum evra frá Chesterfield til Deutsche Bank vegna veðkallsins sem var í samræmi við skilmála CLN um viðbótarfjárframlag frá féluginu Chesterfield vegna hækunar á skuldatryggingará lagi Kaupþings hf. Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður létu Kaupþing hf. lána Chesterfield 50 milljóna evra peningamarkaðslán, sem nam 7,1 milljarði króna samkvæmt miðgengi evru þann dag. Fyrirhugað var að lána Chesterfield beint 29. september 2008 og voru 50 milljónir evra millifærðar til Kaupþings Lúxemborg. Starfsmenn þar gengu frá fyrirmælum frá Chesterfield sem stjórnandi stjórnarfélags Chesterfield undirritaði um að gjaldfæra reikning félagsins hjá bankanum og greiða upphæðina til Deutsche Bank þann dag. Lánveitingin var ekki borin undir raunverulega eigendur eignarhaldsfélaganna og þeir veittu þar með ekki heimild til að lánið yrði tekið. Samkvæmt reikningsyfirliti Chesterfield í Kaupþingi Lúxemborg var lánsfjárhæðin ekki færð þar inn 29. september eða síðar. Gögn málsins bera hins vegar með sér að 50 milljónirnar voru sendar frá Kaupþingi hf. til Kaupþings Lúxemborg og þaðan til Deutsche Bank. Í gögnum málsins er óundirritaður samningur um 50 milljóna evra peningamarkaðslán frá Kaupþingi hf. til Chesterfield með upphafsdag 29. september og gjalddaga 6. október 2008 (samningur nr. 449661). Starfsmenn Kaupþings hf. reyndu að fá samninginn um peningamarkaðslánið undirritaðan 10. október 2008 þ.e. eftir að Fjármálaeftirlitið tók yfir stjórn bankans og Kaupþing Lúxemborg var komið í greiðslustöðvun. Fjárhagsstaða Kaupþings hf. var veik í lok september 2008. Ákærði Hreiðar Már orðaði það sjálfur svo í símtali við starfsmann fjárvíkingar, daginn eftir upphaflegu lánveitinguna, þ.e. 30. september 2008, að lausafjárstaðan væri „djöfulleg“. Kaupþing hf. var í krísuástandi frá og með þessum degi, samkvæmt skilgreiningu í reglubók, þar sem matsfyrtækin höfðu lækkað lánshæfiseinkunn bankans niður fyrir tiltekin mörk.

4.1.3 Lánveiting 7. október 2008; iii), A

Þriðja veðkallið frá Deutsche Bank kom 6. október 2008 um 25 milljóna evra viðbótarframlag frá Chesterfield og einnig Partridge, sbr. tölulið iii í A lið IV. kafla. Starfsmenn Deutsche Bank þrýstu á að veðköllunum yrði svarað eins skjótt og unnt væri. Ákærði Magnús benti starfsmönnum Kaupþings hf. á að ræða við ákærða Hreiðar Má um hvort bregðast ætti við veðkallinu. Ákærði Hreiðar Már lýsti vilja sínum síðdegis 6. október til að greiða daginn eftir en vildi þó bíða með að staðfesta það. Veðkóllin voru ekki borin undir raunverulega eigendur eignarhaldsfélaganna og þeir veittu þar með enga heimild til að taka lán vegna þeirra. Starfsmenn Kaupþings Lúxemborg sendu stjórnanda stjórnarfélags Chesterfield fyrirmæli 6. október sem hann var beðinn um að undirrita. Samkvæmt fyrirmælunum, sem dagsett eru 3. október 2008, er Kaupþing hf. beðið um að gjaldfæra reikning félagsins í bankanum og greiða fjárhæðina, þ.e. 25 milljónir evra, til Deutsche Bank. Stofnaður var reikningur Chesterfield í Kaupþingi hf. 25. september 2008 en hann var aldrei hreyfður frá stofnun. Um hádegisbil 7. október 2008 var ákærði Hreiðar Már búinn að samþykkja að mæta veðkallinu og létu hann og ákærði Sigurður Kaupþing hf. veita féluginu Chesterfield (og féluginu Partridge sömuleiðis) peningamarkaðslán að fjárhæð 25 milljónir evra 7. til 13. október 2008 sem nam 3,4 milljónum króna samkvæmt miðgengi evru þann dag. Óundirritaðan samning um peningamarkaðslánið er að finna í gögnum málsins (samningur nr. 449944). Greiðslan var send í hádeginu beint frá Kaupþingi hf. til Deutsche Bank í gegnum Deutsche Bank í Frankfurt.

Lausafjárstaða bankans í gjaldeyri var afar veik þegar þarna var komið sögu. Rétt fyrir hádegi 6. október 2008 gaf ákærði Hreiðar Már þau fyrirmæli að neita ætti öllum um gjaldeyri sem bæðu um hann. Þá veitti Seðlabanki Íslands Kaupþingi hf. 500 milljóna evra lán 6. október 2008, svonefnt neyðarlán.

4.1.4 Lánanefnd samstæðu (GCC)

Fundur var haldinn í lánanefnd samstæðu (GCC) 2. október 2008. Þá hafði tveimur veðkóllum á Chesterfield frá Deutsche Bank verið mætt og Kaupþing hf. hafði lánað féluginu 100 milljónir evra vegna þeirra. Þá eru ótalar lánveitingar til eignarhaldsfélaga Chesterfield samtals að fjárhæð 130 milljónir evra. Í fundargerð af fundinum, sem send var lánanefndarmönnum 8. október 2008, segir undir fyrirsögninni *Chesterfield United Inc. The Credit Committee approved an increase of EUR 125m in loan amount already approved at a BCC meeting last week.* Textann má skilja á two vegu. Annars vegar að lánanefndin (GCC) hafi samþykkt viðbótarlán til Chesterfield, að fjárhæð 125 milljónir evra, sem þegar hafi verið samþykkt á fundi BCC (lánanefnd stjórnar) vikuna á undan. Ekki er minnst á veðkóll eða lánveitingar vegna þeirra í fundargerðum lánanefndar stjórnar sem haldinn var 24. september 2008. Hins vegar má skilja textann svo að lánanefndin (GCC) hafi samþykkt viðbótarlán til Chesterfield, að fjárhæð 125 milljónir evra, til viðbótar láni sem samþykkt hafi verið á fundi BCC (lánanefnd stjórnar) vikuna á undan. Ekkert er minnst á lánakjör eða tryggingar og hvergi er þess getið að þegar sé búið að veita Chesterfield og eignarhaldsfélögum þess 230 milljóna evra peningamarkaðslán. Þessari fundargerð var breytt í desember 2008 og bætt við að lánveitingin væri vegna veðkalla frá Deutsche Bank. Hvorug útgáfa fundargerðarinnar er undirrituð af nefndarmönnum.

4.2 Um heimfærslu til refsíákvæða

Um aðstöðu ákærðu, misnotkun á henni, fjártjónshættu og auðgunarásetning er vísað til þess sem fram kemur í röksemendum með I. kafla ákæru, lið 3.2, að breyttu breytanda.

5 Röksemdir fyrir III. kafla ákæru:

Í III. kafla ákæru er ákærðu Hreiðari Má og Sigurði gefið að sök að hafa í sameiningu framið umboðssvik með því að hafa, 12. september 2008, látið Kaupþing hf. veita Harlow, félagi með takmarkaðri ábyrgð, sem skráð var á Bresku Jómfrúreyjum, 130 milljóna evra peningamarkaðslán, án trygginga og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærra lánanefnda bankans. Er ákærða Magnúsi gefin að sök hlutdeild í brotinu.

5.1 Lánveiting til eignarhaldfélags Partridge; A og B

Í lok ágúst 2008 var byrjað að búa til annan strúktúr, sambærilegan við Chesterfield strúktúrinn, til að stunda viðskipti með CLN, lánshæfistengt skuldabréf sem var tengt skuldatryggingarálagi Kaupþings hf. Að þessu sinni var þó aðeins eitt eignarhaldfélag, Harlow, sem eingöngu átti félagið Partridge (á fyrstu stigum kallað Chesterfield II) sem ætlað var að eiga viðskipti með CLN við Deutsche Bank. Raunverulegur eigandi Harlow var Ólafur Ólafsson og eignaðist hann félagið 29. ágúst 2008, sama dag og Harlow eignaðist Partridge. Bæði félögin voru skráð á Bresku Jómfrúreyjum og voru sett á undanþágulista hjá Kaupþingi hf. svo lánshæfi félagsins var ekki metið. Ákærða Hreiðar Má og raunverulegan eiganda Harlow, Ólaf Ólafsson, greinir á um hvor hafi haft frumkvæði að þátttöku Ólafs í viðskiptunum. Ólafur ber að ákærði Hreiðar Már hafi stungið upp á því en sá síðarnefndi ber að Ólafur eða fulltrúi hans hafi orðað það við hann að fyrra bragði. Ákærði Magnús var í sambandi við starfsmenn Deutsche Bank framan af september til að semja um skilmála lánshæfistengda skuldabréfsins. Hann var einnig í sambandi við ákærða Hreiðari Má og benti á að Ólafur Ólafsson þyrfti að fá lánalínu vegna u.p.b. 130 milljóna evra vegna CLN viðskiptanna. Ákærði Hreiðar Már gaf starfsmanni Kaupþings hf. fyrirmæli 11. september 2008 um að útbúa peningamarkaðslán að fjárhæð 130 milljónir evra sem greiða átti til Deutsche Bank daginn eftir, 12. september 2008, með vitund ákærða Sigurðar. Hann vísaði á ákærða Magnús varðandi upplýsingar um nákvæma fjárhæð og frekari upplýsingar. Upphafsdagur lánsins var 12. september og það var á gjalddaga 26. september (samningur nr. 449179). 130 evra lánveiting 12. september 2008 nam 16,6 milljörðum króna samkvæmt miðgengi evru þann dag. Lánið var framlengt til 13. október 2008 og áföllnum vöxtum bætt við höfuðstólinn (samningur nr. 449685). Í gögnum málsins er að finna lánasamning sem stjórnarmaður í stjórnarfélagi Harlow undirritar fyrir hönd félagsins en undirritun fyrir hönd Kaupþings hf. vantar. Lánsfjárhæðin var lögð inn á reikning Harlow hjá Kaupþingi Luxemborg nr. 402284 og samdægurs var megnið af fjárhæðinni, 128.625.000 evra, fært sem eiginfjárframlag inn á reikning Partridge í bankanum nr. 402285 og þaðan samdægurs til Deutsche Bank, 125 milljónir evra vegna CLN og 3,625 milljónir evra í þóknun til Deutsche Bank.

Lánsbeiðni frá Harlow var tekin fyrir á fundi lánanefndar samstæðu (GCC) 11. september 2008 og fengu m.a. ákærðu Hreiðar Már og Sigurður hana senda fyrir fundinn. Lánanefndin vísaði beiðninni til lánanefndar stjórnar (BCC) og var hún tekin fyrir á fundi 24. september 2008. Þar var samþykkt að veita Harlow kúlulán til fimm ára. Lánaskjöl voru ekki frágengin þegar Fjármálaestirlitið tók yfir stjórn Kaupþings hf. og lánið var aldrei veitt. Ekki kemur fram í þeim útgáfum fundargerðarinnar sem liggja fyrir í málinu að komið hafi fram að peningamarkaðslán að sömu fjárhæð hafi verið veitt tæplega hálfum mánuði áður.

Lausafjárstaða Kaupþings í erlendum gjaldeyri var erfið um þetta leyti. Starfsmenn fjárváningar voru uggandi um stöðuna þegar ljóst var að greiða ætti út 130 milljónir evra 12. september 2008 og töldu að þá yrði bankinn aftur kominn í þá stöðu sem hann var í áður þegar lítið mátti út af bregða.

5.2 Um heimfærslu til refsiákvæða

Um aðstöðu ákærðu, misnotkun á henni, fjártjónshættu og auðgunarásetning er vísað til þess sem fram kemur í röksemendum með I. kafla ákæru, lið 3.2, að breyttu breytanda.

6 Röksemdir fyrir IV. kafla ákæru:

Í IV. kafla ákæru er ákærðu Hreiðari Má og Sigurði gefið að sök að hafa í sameiningu framið umboðssvik með því að láta Kaupþing hf. lána Partridge, félagi með takmarkaðri ábyrgð sem skráð var á Bresku Jómfrúreyjum, peningamarkaðslán, samtals að fjárhæð 125 milljónir evra, þ.e. 50 milljónir evra 22. september 2008, 50 milljónir evra 3. október og 25 milljónir evra 7. október 2008, án trygginga og án þess að fyrir lægi samþykki þar til bærrar lánanefndar bankans. Er ákærða Magnúsi gefin að sök hlutdeild í brotunum 22. og 3. október 2008, sbr. töluliði i) og ii) í A lið. Lánin voru veitt vegna veðkalla frá Deutsche Bank, þ.e. bankinn kallaði eftir viðbótarfjárfamlögum frá Partridge á grundvelli skilmála CLN.

6.1 Lánveitingar til Partridge vegna veðkalla; i), ii) og iii) A og i) og ii) B

Partridge var á undanþágulista hjá Kaupþingi svo lánshæfi félagsins var ekki metið og eina eign þess var CLN, lánshæfistengda skuldabréfið, sem tengt var skuldatryggingarálagi Kaupþings hf., eftir að það var gefið út 2. október 2008. Lánin voru veitt til að mæta veðköllum sem voru tilkomin vegna aukinnar áhættu af CLN viðskiptunum sem Deutsche Bank velti með þessu móti yfir á Partridge en ákærðu létu Kaupþing hf. taka á sig. Lausafjárstaða Kaupþings hf. fór stöðugt versnandi á þessu tímabili eins og rakið er hér að framan.

6.1.1 Lánveiting 22. september 2008; i) A og i) B

Ákærði Magnús tilkynnti ákærða Hreiðari Má 19. september 2008 að borist hefðu tvö 50 milljóna evra veðkoll frá Deutsche Bank. Annað veðkallið beindist að Chesterfield og hitt að Partridge. Útgáfudagur CLN, lánshæfistengda skuldabréfsins var ekki fyrr en 2. október 2008 svo í raun gat Deutsche Bank ekki kallað eftir viðbótarfjárfamlagi á grundvelli skilmála bréfsins á þessum tíma. Engu að síður var brugðist við kalli um fjárfamlag og ákærði Magnús var í sambandi við starfsmenn þýska bankans um tilhögun greiðslunnar frá Partridge til bankans sem var í formi innláns. Í skilmálum með innláninu var vísað til skilmála lánshæfistengda skuldabréfsins og Deutsche Bank gat umbreytt innláninu í viðbótarfjárfamlag vegna hækunar á skuldatryggingarálagi á grundvelli skilmálanna. Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður létu Kaupþing hf. veita Partridge peningamarkaðslán að fjárhæð 50 milljónir evra 22. september 2008 sem nam 6,5 milljörðum króna samkvæmt miðgengi evru þann dag. Ákærði Magnús létt starfsmenn Kaupþings Lúxemborg útbúa hluthafasamkomulag um að taka lán hjá Kaupþingi hf. Samkomulagið var aldrei undirritað og ekki boríð undir raunverulegan eiganda eignarhaldsfélags Partridge. Þá hlutaðist ákærði Magnús til um að starfsmenn Kaupþings Lúxemborg fengju stjórnanda stjórnarfélags Partridge til að skrifa undir samning um peningamarkaðslán frá Kaupþingi hf. (samningur nr. 449494) sem var með upphafsdag 22. september og var á gjalddaga 30. september 2008. Þá var stjórnandinn láttinn gefa Kaupþingi Lúxemborg greiðslusýrirmæli um að greiða Deutsche Bank 50 milljónir evra út af reikningi Partridge hjá bankanum. Starfsmenn Kaupþings Lúxemborg sáu um að greiða lánsfjárhæðina, 50 milljónir evra, til Deutsche Bank og einnig aðrar 50 milljónir evra vegna veðkalls á Chesterfield. Um hvernig uppgjöri milli bankanna var hátt að vegna þessarar 100 milljóna evra millifærslu vísast til röksemda fyrir II. kafla, lið 4.1.1. Á reikningsyfirliti Partridge í Kaupþingi Lúxemborg (reikningur nr. 402285) kemur fram að 22. september 2008 var 50 milljóna evra lán frá Kaupþingi hf. fært inn og sama dag voru 50 milljónir evra greiddar út af reikningnum til Deutsche Bank. 50 milljóna evra peningamarkaðslán Kaupþings hf. til Partridge var framlengt 30. september til 13. október 2008 og áföllnum vöxtum bætt við höfuðstólinn (óundirritaður samningur nr. 449687).

6.1.2 Lánveiting 3. október 2008; ii) A og ii) B

Starfsmenn Deutsche Bank tilkynntu ákærða Magnúsi um veðkall á Partridge 2. október 2008 að fjárhæð 50 milljónir evra. Daginn áður hafði ákærði Magnús staðfest að m.a. félögunum Chesterfield og Partridge yrði ekkert greitt út nema með samþykki ákærða Hreiðars Más og

framkvæmdastjóra fjárværingar samstæðu. Starfsmenn Kaupþings hf. og Kaupþings Lúxemborg áttu samskipti um hvernig hægt væri að mæta veðkallinu, þ.e. hvort Kaupþing Lúxemborg myndi greiða og Kaupþing hf. fella niður skuld bankans á móti eða Kaupþing hf. greiða beint til Deutsche Bank. Fyrri leiðin reyndist ekki fær og Kaupþing hf. gat ekki greitt fyrr en daginn eftir, 3. október 2008. Ákærði Magnús var beðinn að skýra töfina fyrir Deutsche Bank. Hann hafði jafnframt milligöngu um að koma greiðslufyfirmælum frá Deutsche Bank til Kaupþings hf. Veðkallið var ekki borið undir raunverulegan eiganda eignarhaldsfélags Partridge og hann veitti því enga heimild fyrir því að lán yrði tekið til að bregðast við því. Ákærðu Hreiðar Már og Sigurður létu Kaupþing hf. lána Partridge 50 milljóna evra peningamarkaðslán, sem nam 7,8 milljörðum króna samkvæmt miðgengi evru 3. október 2008. Starfsmenn Kaupþings Lúxemborg gengu frá fyrirmælum frá Partridge sem stjórnandi stjórnarfélags Partridge undirritaði um að gjaldfæra reikning félagsins hjá bankanum og greiða fjárhæðina til Deutsche Bank. Stofnaður var reikningur Partridge í Kaupþingi hf. 24. september 2008 en hann var aldrei hreyfður frá stofnun. Í gögnum málsins er óundirritaður samningur um 50 milljóna evra peningamarkaðslán frá Kaupþingi hf. til Partridge (samningur nr. 449822). Samningsdagur er 2. október, fyrsti vaxtagur 3. október 2008 og gjalddagi 13. október 2008.

Staða Kaupþings hf. var á þessum tíma orðin erfið. Lánshæfismat bankans hafði lækkað svo varalánalínur hjá erlendum bönkum voru ekki lengur í gildi. Allra leiða var leitað hjá starfsmönnum fjárværingar til að bæta lausafjártöðuna m.a. var rætt hvort hægt væri að losna út úr CDS viðskiptunum [CLN viðskiptunum].

6.1.3. Lánveiting 7. október 2008; iii) A

Veðkoll vegna Chesterfield og Partridge að fjárhæð 25 milljónir evra fyrir hvort félag, sem bárust 6. október 2008 og mætt var 7. október, voru afgreidd samtímis og á sama hátt. Um hádegisbil 7. október 2008 var ákærði Hreiðar Már búinn að samþykkja að mæta veðkallinu og létu hann og ákærði Sigurður Kaupþing hf. veita féluginu Partridge sömuleiðis peningamarkaðslán að fjárhæð 25 milljónir evra 7. október 2008, sem nam 3,4 milljónum króna samkvæmt miðgengi evru þann dag. Veðkallið á Partridge var ekki borið undir raunverulegan eiganda eignarhaldsfélags Partridge og hann veitti því enga heimild til lántöku vegna þess. Starfsmenn Kaupþings Lúxemborg sendu stjórnanda stjórnarfélags Partridge fyrirmæli 6. október sem hann var beðinn um að undirrita. Samkvæmt fyrirmælunum, sem dagsett eru 3. október 2008, er Kaupþing hf. beðið um að gjaldfæra reikning félagsins í bankanum og greiða fjárhæðina, þ.e. 25 milljónir evra, til Deutsche Bank. Stofnaður var reikningur Partridge í Kaupþingi hf. 24. september 2008 en hann var aldrei hreyfður frá stofnun. Óundirritaðan samning milli Kaupþings hf. og Partridge um 25 milljóna evra peningamarkaðslán, með upphafsdag 7. október og gjalddaga 13. október 2008, er að finna í gögnum málsins (samningur nr. 449945). Að öðru leyti er vísað til þess sem fram kemur í röksemendum með II. kafla, lið 4.1.3, að breyttu breytanda.

6.1.4 Lánanefnd samstæðu (GCC)

Þegar fundur var haldinn í lánanefnd samstæðu (GCC) 2. október 2008 hafði Kaupþing hf. þegar lánað Partridge 50 milljónir evra og auk þess lánað eignarhaldsfélagi þess, Harlow, 130 milljónir evra. Í fundargerð er ekki minnst á að þá þegar hafi félögunum tveimur verið lánaðar samtals 180 milljónir evra. Að öðru leyti er vísað til þess er fram kemur í röksemendum með II. kafla, lið 4.1.4 enda orðrétt fjallað eins um félögin Chesterfield og Partridge í báðum útgáfum fundargerðarinnar.

6.2 Um heimfærslu til refsíákvæða

Um aðstöðu ákærðu, misnotkun á henni, fjártjónshættu og auðgunarásetning er vísað til þess sem fram kemur í röksemendum með I. og II. kafla ákæru, lið 3.2 og 4.2, að breyttu breytanda.

7 Fjártjón

Lánveitingarnar til félaganna sex, sem ákært er fyrir, námu samtals 510 milljónum evra. Miðað við miðgengi evru þegar síðustu lánin voru veitt 7. október 2008 létu ákærðu þannig Kaupþing hf. lána um 69,5 milljarða króna en 67,3 milljarða sé miðað við miðgengi evru þegar hvert og eitt lánanna var veitt. Samkvæmt árshlutareikningi bankans í lok júní 2008 var bókfært eigið fé hluthafa Kaupþings hf. samtals um 424,2 milljarðar króna. Bókfærður hagnaður nam 34,1 milljarði króna á fyrstu sex mánuðum ársins 2008. Nam heildarfjárhæð lánanna miðað við miðgengi evru á útborgunardegi þeirra því samtals um 15,9% af eigin fé hluthafa Kaupþings hf. og tæplega tvöfalt hærri fjárhæð en reiknaður hagnaður Kaupþings hf. á fyrri hluta ársins. Lánin voru veitt á afar viðsjárverðum tínum í starfsemi íslenskra banka og í miðri alþjóðlegri lánsfjákrísu. Þá voru lánin öll veitt í evrum þótt staða bankans í erlendri mynt væri orðin erfið og undir lokin svo erfið að bankinn fékk 500 milljóna evra neyðarlán frá Seðlabanka Íslands en hluta af því var varið til að fjármagna síðustu lánveitingarnar sem ákært er fyrir.

Sem fyrr segir fengu félögin Chesterfield og Partridge engar endurheimtur frá Deutsche Bank vegna CLN viðskiptanna. Þá hafa lán Kaupþings hf. til félaganna Charbon Capital, Holly Beach, Trenvis, Chesterfield, Harlow og Partridge ekki verið endurgreidd og innheimtuaðgerðir slitastjórnar Kaupþings hf. gegn félögnum hafa engan árangur borið. Óskað hefur verið eftir gjaldþrotaskiptum á félögnum á Bresku Jómfrúreyjum en slitastjórni Kaupþings hf. hefur það eftir skiptastjórum félaganna að eignir þeirra séu óverulegar og hverfandi í samanburði við skuldir. Það samræmist vel þeirri staðreynd að félögin voru nær eignalas þegar lánin voru veitt og lánunum var öllum ráðstafað til kaupa á lánshæfistengdum skuldabréfum, CLN, sem urðu verðlaus.

Samkvæmt framansögðu liggur fyrir að lánsféo, 510 milljónir evra eða 67,3 milljarðar króna, er Kaupþingi hf. glatað og ljóst að ákærðu hafa með háttsemi sinni valdið Kaupþingi hf. gríðarlegu og fáheyrdu fjártjóni. Umboðssvikabrot ákærðu eru því stórfelld, hvernig sem á er litið og sakir ákærðu miklar.

Skrifstofa embættis sérstaks saksóknara samkvæmt lögum nr. 135/2008,

Reykjavík, 22. apríl 2014,

Björn Þorvaldsson, saksóknari

